

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ในอำเภอหัวหิน และอำเภอชะอำ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุแบบพำนักระยะยาวในอำเภอหัวหิน และอำเภอชะอำ 2) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ในอำเภอหัวหิน และอำเภอชะอำ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method Research)

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุแบบพำนักระยะยาว ในอำเภอหัวหิน และอำเภอชะอำ

2. กลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุแบบพำนักระยะยาว ในอำเภอหัวหิน และอำเภอชะอำ ไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ เป็นตารางที่ใช้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากร โดยคาดว่าสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 และระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 400 การเก็บตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้นำไปเก็บข้อมูลจากผู้บริโภคเพื่อให้ได้ครบ จำนวน 400 คน

3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

- 3.1 ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภาคเอกชน
- 3.2 เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐ
- 3.3 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3.4 ตัวแทนจากหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์จากเอกสาร (documentary study) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และแบบสอบถาม (questionnaire)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์จากเอกสาร (documentary analysis)

ขั้นตอนการเตรียมการและการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเลือกวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ซึ่งค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งเอกสารวิชาการ บทความต่างๆ ที่เผยแพร่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี และบทความต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปตีความเพื่อตอบวัตถุประสงค์และสรุปผลการศึกษาต่อไป

การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (in-depth interview)

โดยสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคประชาสังคมซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว

การสัมภาษณ์แบบเชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีวิธีการเลือกเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้และหลังจากมีการสัมภาษณ์แล้วใช้วิธีการเลือกแบบสโนว์บอล (snowball sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งในอดีต และปัจจุบันที่ได้รับการแนะนำจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้ให้สัมภาษณ์แล้ว ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือของข้อมูล

เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้อง ผู้วิจัยมีวิธีการตรวจสอบความถูกต้อง (validity) และความน่าเชื่อถือของข้อมูล (credibility) ดังนี้

1. ความถูกต้อง (validity) ในการวิจัยเพื่อให้ข้อมูลที่มีความถูกต้องผู้วิจัยได้นำแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความถูกต้องของประเด็นคำถามก่อนการสัมภาษณ์ คือ หลังจากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ความน่าเชื่อถือของข้อมูล (credibility) การวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเชื่อถือของข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 จัดทำข้อตกลง/ปฏิญญาว่าด้วยการวิจัย การดำเนินการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นประเด็นเดียวกัน เพื่อป้องกันการเบี่ยงเบนประเด็นในขณะเก็บข้อมูล

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย (multiple sources of evidence) เช่น หลักฐานเอกสารข้อมูล ข้อเท็จจริง เอกสารวิชาการ การสัมภาษณ์บุคคล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่แตกต่างกัน

2.3 จัดทำฐานข้อมูล (database) โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาจัดทำฐานข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ โดยมีการจัดทำฐานข้อมูล ดังต่อไปนี้

2.3.1 ฐานข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามพื้นที่ชุมชน ประกอบด้วย ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์จากภาครัฐและภาคประชาสังคม

2.3.2 ฐานข้อมูลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำแนกตามพื้นที่ชุมชน ประกอบด้วย ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประเด็นคำถาม รายละเอียด ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง วันที่

2.3.3 ฐานข้อมูลการสังเคราะห์ ประกอบด้วย ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัญหาและความต้องการ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายอื่น ๆ

2.4 ตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) โดยการพิจารณาจากข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่แตกต่างกัน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้กระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล คือ การจัดการข้อมูลการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

การจัดการข้อมูล

1. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก การวิเคราะห์เอกสาร และการแจกแบบสอบถาม มาจัดทำฐานข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการจัดทำตารางการสังเคราะห์ข้อมูลเสนอ

2. จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาลดทอนข้อมูล (data reduction) เพื่อกรองเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัยโดยผู้วิจัยจะทำตารางจัดระบบข้อมูลแยกเป็นประเภทจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นการศึกษาวิจัย เพื่อนำไปวิเคราะห์ การตีความ

3. เมื่อจัดระบบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จัดบันทึกไว้จากปรากฏการณ์ที่พบเห็นจากการเก็บข้อมูลภาคสนามมาพิจารณาประกอบเข้ากับตารางข้อมูลที่ได้อีกมาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4. นำเอกสารหลักฐานที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาแยกแยะและจัดระเบียบข้อมูลเพื่อดูว่ามีส่วนใดเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษารวมทั้งจัดทำลำดับเวลาของเหตุการณ์ และตารางความถี่ของเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลประเภทอื่น ๆ ที่ได้รับ

5. กำหนดรูปแบบการแสดงผลข้อมูลซึ่งเป็นกระบวนการนำเสนอข้อมูลในรายงานผลการวิจัย โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของการพรรณนาอันเป็นผลมาจากการเชื่อมโยงข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วเข้าด้วยกันตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และอภิปรายผลการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับและนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างตามข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติจำนวน และร้อยละ รวมถึงปัจจัยความพึงพอใจในการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในเขตอำเภอชะอำ และหัวหิน ใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ใช้ทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยความพึงพอใจในการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในเขตอำเภอชะอำ และหัวหิน โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ด้วย t – test (Independent t - test) เป็นการทดสอบประชากร 2 กลุ่ม โดยที่สุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยในขั้นแรกทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยสถิติการทดสอบของ Levene หากผลการทดสอบพบว่าค่าความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน ก็จะใช้การทดสอบ t แบบ Equal Variances Assumed แต่ถ้าค่าความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน ใช้การทดสอบ t แบบ Equal Variances not Assumed

2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยความพึงพอใจในการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในเขตอำเภอชะอำ และหัวหิน โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One Way ANOVA) และภายหลังการวิเคราะห์พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างจะทำการทดสอบรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เป็นสาเหตุการเลือกพำนักระยะยาว กับ ปัจจัยความพึงพอใจในการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในเขตอำเภอชะอำ และหัวหิน โดยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) และใช้หลักการแปลความหมายระดับความสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541) ดังนี้

- ถ้าค่า r มีค่ามากกว่า 0.7 แสดงว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง
- ถ้าค่า r มีค่าระหว่าง 0.3 - 0.7 แสดงว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง
- ถ้าค่า r มีค่าน้อยกว่า 0.3 แสดงว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ
- ถ้าค่า r มีค่าเท่ากับ 0.0 แสดงว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

3. การวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า และนำมาวิเคราะห์ตีความข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันแล้ว ทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากส่วนย่อยไปยังส่วนใหญ่(Inductive approach) จากข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยหลักเหตุผล (causality) เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ตามความเป็นจริง ครบถ้วนสามารถนำไปตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือ และรายละเอียดเพียงพอที่สามารถนำมาอธิบายประกอบความสัมพันธ์ต่าง ๆ เพียงใด แล้วนำอ่านและตีความ เพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยต่อไป